

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1

1 maximumscore 1

Niemand (van de Bacchiaden) wilde met Labda trouwen(, want Labda was mank). / Labda was mank (en daarom wilde niemand van de Bacchiaden met haar trouwen).

Of woorden van overeenkomstige strekking.

2 maximumscore 1

συνήκαν (regel 2); Συνέντες (regel 3)

Opmerking

Alleen een scorepunt toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.

3 maximumscore 1

(σφέων αὐτῶν) δέκα (regel 5)

Opmerking

Wanneer als antwoord is gegeven '(τοιῖσι) Βακχιάδησι (regel 1)' of 'σφέων/αὐτῶν / σφέων αὐτῶν (regel 5)', geen scorepunt toekennen.

4 maximumscore 2

- (ἐθέλοντες τὸν μέλλοντα Ἡετίωνι γίνεσθαι) γόνον διαφθεῖραι (regel 4) 1
- ἀποκτενέοντας τὸ παιδίον (regel 6) 1

5 maximumscore 2

- a. De vader van Labda behoorde (evenals haar bezoekers) tot de Bacchiaden 1

Of woorden van overeenkomstige strekking.

- b. Eëtion 1

Vraag	Antwoord	Scores
6	<p>maximumscore 1 (αὐτίς παρελθόντας) πάντας τοῦ φόνου μετίσχειν (regel 18-19)</p> <p><i>Opmerking</i> Niet fout rekenen wanneer '(σφι) ἔδοξε (regel 18)' aan het antwoord is toegevoegd.</p>	
7	<p>maximumscore 1 In het Grieks is θεΐη τύχη een (bijwoordelijke) bepaling / een dativus; in de vertaling is 'een goddelijke beschikking' onderwerp / is het vertaald als(of het een) nominativus (is). Of woorden van overeenkomstige strekking.</p> <p><i>Opmerking</i> Alleen een scorepunt toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.</p>	
8	<p>maximumscore 1 De afspraak was dat hij het kind zou doden (en dat heeft hij niet gedaan). Of woorden van overeenkomstige strekking.</p>	
9	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="304 1171 1353 1283">• a. Hij gelooft dat (sommige) gebeurtenissen in het leven onvermijdelijk zijn / voorbestemd zijn (door een godheid) / dat orakelvoorspellingen (altijd) vervuld worden <p>Of woorden van overeenkomstige strekking.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="304 1328 1353 1406">• b. (τὸν λαβόντα τῶν ἀνδρῶν) θεΐη τύχη (προσεγέλασε τὸ παιδίον) (regel 11-12) 	<p>1</p> <p>1</p>
10	<p>maximumscore 1 Deze werkwoordstijd / κατακρύπτει verwijst naar een cruciaal moment / is gebruikt ter verlevendiging / is een praesens historicum. Of woorden van overeenkomstige strekking.</p>	
11	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="304 1675 1353 1753">• Ἐσελθοῦσι (aoristus) beschrijft de afgesloten handeling van het naar binnen gaan <li data-bbox="304 1753 1353 1832">• διζημένοισι (praesens) beschrijft het niet-afgesloten zijn van het zoeken / de voortduring van het zoeken <p>Of woorden van overeenkomstige strekking.</p>	<p>1</p> <p>1</p>
	<p><i>Opmerking</i> Niet fout rekenen wanneer als antwoord is gegeven 'Ἐσελθοῦσι (aoristus) geeft aan dat het naar binnen gaan voortijdig is (ten opzichte van het zoeken) en διζημένοισι (praesens) geeft aan dat het zoeken gelijktijdig is (ten opzichte van het niet vinden).'</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

12 D

13 **maximumscore 2**

- a. Door de gewelddadigheid van een tiran / van Cypselus te beschrijven wil Socles verhinderen dat er (opnieuw) een tiran (in Athene) aangesteld wordt 1
- Of woorden van overeenkomstige strekking.
- b. κακὰ (regel 20) 1

Opmerking

Bij a. alleen een scorepunt toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.

Tekst 2

14 **maximumscore 1**

χείρων (regel 3)

Opmerking

Niet fout rekenen wanneer als antwoord is gegeven 'ἡ χείρων' (regel 3)'.

15 **maximumscore 1**

κελευόντων (regel 3)

16 **maximumscore 2**

- a. De renbode had een ontmoeting gehad met de god Pan / een god 1
- b. De Spartanen wilden wachten totdat het volle maan was / waren door religieuze verplichtingen verhinderd 1
- Of woorden van overeenkomstige strekking.

17 **maximumscore 1**

ένίκα is imperfectum / heeft de praesensstam
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Alleen een scorepunt toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.

18 **maximumscore 1**

Miltiades benadrukt Callimachus' persoonlijke belang bij zijn keuze(: hij kan een herinnering aan zichzelf / aan zijn persoonlijke optreden nalaten).
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Vraag	Antwoord	Scores
19	maximumscore 1 ἔξ οὗ ἐγένοντο (Ἀθηναῖοι) (regel 10-11)	
20	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> • a. Hij droomde dat hij met zijn moeder sliep • b. Hij verloor (bij een hoestbui) een tand (die op het strand van Attica viel) Of woorden van overeenkomstige strekking.	1 1
21	maximumscore 1 In regel 13 beschrijft hij de hoogste positie van Athene in Griekenland (na een overwinning op de Perzen) als een mogelijkheid, in regel 22 als een feit/zekerheid. Of woorden van overeenkomstige strekking.	
<i>Opmerking</i> <i>Alleen een scorepunt toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.</i>		
22	maximumscore 1 ἔλπομαί (regel 17)	
23	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> • De Atheners moeten aanvallen voordat er een (pro-Perzische) opstand in Athene uitbreekt / moeten direct/snel aanvallen / moeten eensgezind blijven • De goden moeten de Atheners geven waar ze recht op hebben Of woorden van overeenkomstige strekking.	1 1
24	maximumscore 3 <ul style="list-style-type: none"> • coniunctivus/futuralis (aoristus): (ἦν) προσθῆ (regel 21-22) / (ἦν) ἔλη (regel 22-23) • (indicativus) praesens: ἔσται (regel 22) • (indicativus) futurum: ὑπάρξει (regel 23) 	1 1 1
<i>Opmerkingen</i> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Telkens alleen een scorepunt toekennen wanneer beide onderdelen van het deelantwoord juist zijn.</i> – <i>Voor het eerste deelantwoord geen scorepunt toekennen wanneer als beschrijving alleen is gegeven ‘aoristus’.</i> 		

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

25 maximumscore 4

- a. Callimachus kan heel beroemd worden 1
 - Athene komt niet/anders in slavernij / blijft/wordt dan een vrije stad 1
 - b. Athene wordt de belangrijkste stad van Griekenland 1
 - c. De Atheners zijn met te weinig om slag te leveren met de Perzen 1
- Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Bij b. niet fout rekenen wanneer als antwoord is gegeven 'Athene wordt niet/anders onderworpen aan Hippias.'

4.2 Beoordelingsmodel voor de vertaling

Kolon 26**26 maximumscore 2**

Οἱ ὄν Πέρσαι (kolon 27) οὔτοι παρὰ τὸν Ἀμύντην ὡς ἀπίκοντο,
Zodra die Perzen (dus/dan) bij Amyntas aangekomen waren / aankwamen

Niet fout rekenen: Οἱ Πέρσαι (kolon 27) οὔτοι die Perzische gezanten

Niet fout rekenen: παρὰ τὸν Ἀμύντην verbonden met kolon 27

Πέρσης Perzische koning

0

Kolon 27**27 maximumscore 1**

οἱ πεμφθέντες

die gestuurd waren/werden

Kolon 28**28 maximumscore 2**

αἴτεον (kolon 29) Δαρείῳ βασιλεί γῆν τε καὶ ὕδωρ.

eisten/vroegen ze voor (de) koning Darius (om) aarde en water

αἴτεον vroeg ik

0

αἴτεον Δαρείῳ βασιλεί eisten/vroegen ze van/aan (de) koning Darius

0

Kolon 29**29 maximumscore 1**

ἐλθόντες ἐς ὄψιν τὴν Ἀμύντεω

nadat/toen ze op audiëntie bij Amyntas gekomen waren / kwamen

Kolon 30**30 maximumscore 1**

Ὅ δὲ ταῦτά τε ἐδίδου

(En) hij gaf dat

Vraag	Antwoord	Scores
Kolon 31		
31	maximumscore 2 καί σφραγίσσει ἐπὶ ξείνια καλέει, en hij nodigde/nodigt hen uit voor/op/naar een gastmaal	
Kolon 32		
32	maximumscore 2 παρασκευασάμενος δὲ δεῖπνον μεγαλοπρεπὲς en nadat hij een grootse/royale maaltijd had laten bereiden / had bereid	
Kolon 33		
33	maximumscore 2 ἔδέκετο τοὺς Πέρσας φιλοφρόνως. ontving/onthaalde hij de Perzen vriendelijk	
	δέκομαι elke andere betekenis dan 'ontvangen/onthalen' of een synoniem daarvan	0
	τοὺς Πέρσας φιλοφρόνως de vriendelijke Perzen	0
Kolon 34		
34	maximumscore 2 Ὡς δὲ ἀπὸ δεῖπνου ἐγίνοντο, (En) toen ze klaar waren met de maaltijd	
	ὥς vertaald als bijwoord 'toen'	1
	ὥς omdat	1
	ὥς elke andere betekenis dan 'toen/omdat' of een synoniem daarvan	0
Kolon 35		
35	maximumscore 1 (kolon 36) εἶπαν οἱ Πέρσαι τάδε· zeiden de Perzen het volgende / dit	
Kolon 36		
36	maximumscore 1 διαπίνοντες terwijl ze doorgingen met drinken	
Kolon 37		
37	maximumscore 1 “Ἐεῖνε Μακεδών, Macedonische gastheer	

Vraag	Antwoord	Scores
Kolon 38		
38 maximumscore 2	<p>ἡμῖν νόμος ἐστὶ τοῖσι Πέρσησι, wij Perzen hebben een/de gewoonte/regel / voor/bij ons Perzen is het (de/een) gewoonte/regel / is er een/de gewoonte/regel</p> <p>Niet fout rekenen: wij hebben bij de Perzen een/de gewoonte/regel Niet fout rekenen: νόμος wet νόμος vertaald als νομός</p>	0
Kolon 39		
39 maximumscore 2	<p>ἐπεὰν δειπνον προτιθώμεθα μέγα, (telkens) wanneer wij (aan/voor onszelf/iemand/gasten) een grote maaltijd voorzetten/neerzetten</p> <p>μέγα zeer/luid</p>	0
Kolon 40		
40 maximumscore 2	<p>τότε καὶ τὰς παλλακὰς καὶ τὰς κουριδίας γυναῖκας ἐσάγεσθαι παρέδρους. (om) dan zowel (onze/de) concubines als (onze/de) wettige echtgenotes (bij ons / voor onszelf) naar binnen te brengen / erbij te halen als gezelschap. / dat dan zowel (onze/de) concubines als (onze/de) wettige echtgenotes naar binnen gebracht worden / erbij gehaald worden als gezelschap.</p> <p>Niet fout rekenen: καὶ ... καὶ ook ... en τότε niet vertaald</p>	1
Kolon 41		
41 maximumscore 2	<p>Σύ νυν, (kolon 42, 43 en 44) ἔπειο νόμῳ τῷ ἡμετέρῳ.” Volgt u dus/nu/dan onze gewoonte/regel / U dus/nu/dan(, u) moet onze gewoonte/regel volgen</p> <p>Niet fout rekenen: ἔπειο u volgt Niet fout rekenen: νόμος wet ἔπειο vertaald met onvoltooid verleden tijd νόμος vertaald als νομός</p> <p>Wanneer ook in kolon 38, hier niet meer aanrekenen.</p>	0 0

Vraag	Antwoord	Scores
Kolon 42		
42	maximumscore 2	
	<p>ἐπεὶ περ προθύμως μὲν ἐδέξαο, (juist) aangezien/nu/nadat u ons (zo) bereidwillig/welgezind ontvangen/onthaald heeft</p>	
	<p>δέκομαι elke andere betekenis dan 'ontvangen/onthalen' of een synoniem daarvan</p>	0
	<p>Wanneer ook in kolon 33, hier opnieuw aanrekenen tot een maximum van 3 scorepunten.</p>	
Kolon 43		
43	maximumscore 1	
	<p>μεγάλως δὲ ξεινίζεις, (en u) ons (zo) zeer gastvrij onthaalt</p>	
Kolon 44		
44	maximumscore 2	
	<p>διδοῖς τε βασιλεῖ Δαρείῳ γῆν τε καὶ ὕδωρ, en (u aan/voor de) koning Darius aarde en water geeft</p>	
	<p>διδοῖς niet vertaald als indicativus</p>	0
Kolon 45		
45	maximumscore 1	
	<p>Εἶπε πρὸς ταῦτα Ἀμύντης· Amyntas zei (in reactie) daarop</p>	
Kolon 46		
46	maximumscore 2	
	<p>“ ὦ Πέρσαι, νόμος μὲν ἡμῖν γέ ἐστι οὐκ οὗτος, (O) Perzen, wij (althans) hebben die gewoonte/regel (weliswaar) niet / bij ons (althans) is dat (weliswaar) geen / niet de gewoonte/regel / is die gewoonte/regel er (weliswaar) niet</p>	
	<p>Niet fout rekenen: νόμος μὲν ἡμῖν γέ ἐστι οὐκ οὗτος (althans) onze gewoonte/regel is (wel) niet zo / bij ons (althans) is er (wel) niet zo'n gewoonte/regel</p>	
	<p>Niet fout rekenen: νόμος wet νόμος vertaald als νομός</p>	0
	<p>Wanneer ook in kolon 38 of 41, hier niet meer aanrekenen.</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Kolon 47**47 maximumscore 2**

ἀλλὰ κεχωρίσθαι ἄνδρας γυναικῶν.

maar wij hebben de / bij ons is (het de/een) gewoonte/regel dat (de) mannen afgezonderd zijn van (de) vrouwen

Niet fout rekenen: ἀλλὰ maar onze gewoonte/regel is

maar (de) mannen zijn afgezonderd van (de) vrouwen

maar (de) mannen worden afgezonderd van (de) vrouwen

κεχωρίσθαι afgezonderd worden

κεχωρίσθαι ἄνδρας (de) mannen af te zonderen

κεχωρίσθαι ἄνδρας γυναικῶν dat (de) mannen en (de) vrouwen

gescheiden zijn

1

0

1

1

1

De woorden Ἐπείτε t/m ταῦτα zijn voorvertaald.

Kolon 48**48 maximumscore 1**

Εἶπας τοσαῦτα

Nadat/toen hij zoveel gezegd had / zei

Niet fout rekenen: τοσαῦτα dat

Kolon 49**49 maximumscore 1**

ὁ Ἀμύντης μετεπέμπετο τὰς γυναῖκας.

liet Amyntas de vrouwen komen/halen

Bronvermeldingen

tekst 1	Herodotus, Historiën 5.92γ-ε
tekst 2	Herodotus, Historiën 6.109
tekst 3	Herodotus, Historiën 5.18,1-3